

hvaluje cesarski vladi vzlasti tudi deželnemu predsedniku ter končá svoj govor s trikratnimi „slava“-klici Njih Veličanstvu presvitemu cesarju in ves zbor navdušeno zakliče trikrat „slava“!

Potem ko je deželni predsednik vitez Widmann odzdravil ogovor glavarjev, poprime zadnji besedo dr. J. Bleiweis rekši: Končana je šestletna naša dōba. Ločili se bomo na desno in levo, kakor smo v zbornici sedeli na desni in levi. Viharna je bila marsikatera debata in hudo je včasih vršelo v tej dvorani; al ločili se bomo danes vsaj edinih misli o tem, da, ko je bilo letošnjemu zborovanju žalibog dana „gebundene Marschroute“, smo težavno nalogo mogli izvršiti le s tem, da smo imeli moža na strani, ki je s svojimi dobrimi sveti in svojim neumornim delovanjem pospeševal naše delo. In to je prečastiti naš predsednik gosp. deželni glavar, kateremu smo dolžni iskreno priznanje in toplo zahvalo. (Splošna pohvala in dobro-klici.) Deželni glavar se zahvaluje ginjeno za to priznanje ter zatvori zborovanje ob 1/2 ure čez polnoči.

Deželni zbor Goriški.

(Dalje in konec.)

V šesti seji (v petek 20. aprila dop.) so se obravnavale na dalje te le reči: Advokatska zbornica je bila predložila peticijo, da bi se ustanovila za Goriško okolico (slovensko) posebna okrajna sodnija in — dokler se to ne zgodi, naj bi se pri sedanji podružnici okrožne sodnije (pri preturi) osebje pomnožilo. To prošnjo (ki jo je mojstersko sestavil adv. dr. Frapporti) je deželni zbor izročil deželnemu odboru, da naj jo — krepko podprto — pošlje ministerstvu za pravosodje. Izmed mnogih prošinj raznih občin in privatnikov je zbor nekatere zavrnil, nekatere pogojno uslišal, nekaterim pa ustregel. Gre pa v teh peticijah za cestne in druge občinske zadeve, pri zasebnikih pa po večem za podpore. Sedmim dijakom na pr. se je dovolilo po 50 gold. podpore, enemu gozdnarstvenemu dijaku pa 100 gold. Društvu podpornemu Dunajskih pravoslovcev je dovoljenih 25 gold. Prošnjo asistenta kmet. šole, g. Kuralta, ima po deželno-zbornem sklepu od 6. okt. 1871. l. rešiti deželni odbor. — Sedma (poslednja) seja je bila 20. aprila ob 5. uri popoldne. Cerkljanskemu županstvu se dovoli razdelitev nekih zemljišč. — Ena najvažnijih zadev v tej seji je bilo napeljanje Sočke vode po Tržiškem (Monfalkonskem) polji, — stvar, katero je že tudi državni zbor Dunajski razpravljaj. Gre pa za to-le: Državni zaklad bi posodil društvu za namakanje Tržiškega polja 140.000 gold. s tem pogojem, da deželni zbor (deželni zalog) prevzame garancijo za povračanje omenjenega posojila; dežela pa naj ima pravico regresa društvu nasproti. Pravica regresa naj se zagotovi deželnemu zalogu v postavni obliki od dež. zbora potrjeni. Tako se glasi odsekov predlog. Cesarski namestnik baron Pino stavi nasvet, da naj bi se zarad nujnosti izpuštile besede „od deželnega zbora potrjeni.“ Zagovarjali so ta popravek poslanci Dottori, Deperis in Winkler; proti njemu pa sta govorila Gorjup in Tonkli. Sprejet je predlog odsekov in je v manjšini ostal popravni nasvet Pino-tov. — O predlogu Kovačičevem — podanem v eni prejšnjih sej — zastran poprave Koroške ceste (skozi Sočko dolino) je sklenil zbor, da naj se predloži ta reč vladi. — O priliki, ko se je razpravljala prošnja nekkih Kraških vasi, ki bi se rade ločile od Komenske županije (poroč. Winkler), sklenilo se je, da naj si deželni odbor prizadene doseči od vlade načrt postave (za prihodnjo sesijo), po kateri bi se imele združevati vasi v nove županije. — Peticijski odsek

je predložil veliko prošinj; nekaj jih je zbor izpolnil, nekaj ne. Cestni odbor Goriški je dosegel 1000 gold. za popravo neke ceste v Brdih; 5 učiteljskim kandidatom v Kopru je zbor dovolil vsakemu 50 gld. Cestn. odboru Komenskemu je dovoljenih 1000 gold. za cesto skoz Železna vrata. Loka in Kronberg sta dobila 500 gold. za popravo ondašnje ceste. Za posušitev močvirja Kobariskega je zbor dovolil 2000 gold. podpore in dež. odboru naročil, da vzame še 4800 gold. v isti namen na posodo, pa proti temu, da dotičniki poslednji znesek povrnejo z obrestmi vred. — Cestn. odboru Cervinjanskemu je dovoljenih 2000 gold.; Tominskemu pa 2500 gold. za skladovni cesti v Idrijski in Bački dolini. — Zadnja točka dnevnega reda je bila volitev deželnih odbornikov, o kateri — kakor tudi o sklenitvi letošnje seje — so „Novice“ že poročale.

Politične stvari.

Rusko-turški boj in pa Angleži.

Ako bi v Avstriji in na Ogerskem tako, kakor po drugih parlamentarnih državah, mnenje večine ljudskih zastopov in časnikov bilo tudi v resnici javno mnenje ljudstva, davno že bi morala vsa naša armada biti na potu proti Moskvi. Besede: „prосто brodarstvo na Donavi je v nevarnosti“, ki so nedavno zvonele v Avstrijskem in Ogerskem zboru in katere je cela tropa Turkom prijaznih časnikov potem zagnala po svetu, bile so netilo, ki bi bilo v vsaki drugi državi diplomatični sod strelnega prahú razgnalo. Al v Avstriji so padle v mrzlo vodo, in po pravici je ljudstvo ostalo mirno. S tem pa kaže, da bolje vé, kaj je državi koristno, kaj škodljivo, kakor večina njegovih zastopnikov v državnem zboru ali „javno mnenje“ časniško. Smejajo se časnikom, ki za dober denar skušajo vnemati ljudstvo za Turka — proti Rusom; obžalujejo pa, da za takimi časniki krožijo tudi nekateri zastopniki narodov.

Res da Avstrija trpi škodo po tem, kar se godi ob spodnji Donavi. Oba brega njena sta zasedena in zastavljena, eden po Rusih, drugi po Turkih. Po vodi so nastavljeni ladijam strašni „torpedi“. Turki jemljó trgovinske ladije ne prašaje, čegave so, da je le kaj vrednega na njih; vzeli so tudi že več z žitom obloženih Avstrijskih. Al ob času vojská tudi druge dežele trpé tako ali tako, ker ob vojnem času se ne dá vbrniti vse, kar ni prav. Škoda pa, ki jo trpi Avstrijsko trgovinstvo — piše Dunajski list „Fin. Fragmente“ — se dá stoterno povrniti brž, ko bodo Rusi prestopili na desni breg Donave. Gotovo je, da potem, ko bodo Ruske armade bojevale se na desnem bregu, bo težko jih oskrbovati z živežem in marsičem drugim z Rusije. Avstrijska in Ogerska postali boste potem trga, iz katerih se bo dala Ruska vojna bolje, lože in ceneje preskrbovati z vsem, česar bo potrebovala. Saj zdaj že ne manjka špekulantov, ki so se ponudili Ruski vladi za taka dela. Ko bodo Rusi prestopili Donavo, potem bo gotovo voznja po Donavi zopet odprta.

Dunajski, Magjarski in vsi drugi „Turčini“ so uni dan, ko je Angleška izrekla, da hoče ostati neutralna, bili kakor s kropom poparjeni. Dunajsko častnikarstvo že blizo dve leti malikuje Angleškega „leoparda“, češ, da ima Ruskemu „medvedu“ polomiti kremplje. Al glej! Angleški „leopard“ stisne rep med noge in splazi se v kot. Kako pa bi tudi Angleška mogla lotiti se velikanske Rusije! Angleška — resnično

píše časnik „Fin. Fragmente“ — ne bo se spustila z nobeno Evropsko močjo v boj; za to manjka jej glavne stvari — armade. Anglež se usti le tako dolgo, dokler trajajo diplomatske razprave na papirji; ko pa počne puška, brž se skrije za denarne skrinje in za žaklje z volno in vojske se vdeležuje k večjemu o tem, da daje bojevalcem denarja na oderuške odstotke, blaga in vojne potrebe za dobro plačo. Vsaka država v Evropi, ki bi se v svoji politiki zanašala na orožno zvezo z Angleško, hudo bi se vrezala; to priča zdaj Turčija najjasneje. Angleški John Bull v tej zadevi ne pozna nobene mednarodne, pa tudi ne zavezne pogodbe. O vojski pa se ne potrebujejo samo ljudje, treba tudi denarja. Ničesa pa Angleški bogatini ne dadó, ako bi morali žrtvovati več ko nekaj stotin ubogih Hindov (iztočnih Indijanov), za katere jim tako nič ni. Zato ne bo se čuditi, ako nekega dne prinese telegraf novico, da je Rusija za vojsko veliko denarja dobila na posodo od Angležev. Albijonovi sinovi živé o kupčiji; njim je eno in isto barantati s Turčijo, z Rusijo ali s komur koli, da je le kaj „kšefta“ — dobička. Kramarji so in družega nič, vesti nimajo nobene.

Sedanja vojska bo tedaj ostala vojska med Turkom in Rusom, če ne bo Avstrija zasedla Bosne in Hercegovine. Da bi se to zgodilo, tega si mora želeti vsak Avstrijski Slovan. Od Rusije so Bosnjaki in Hercegovinci neki res že tudi dobili svét, naj se obrnejo do Avstrijskega cesarja s prošnjo, da bi poslal svojo vojno v ti deželi. Če je to res, potem bomo kmalu v Bosni in Hercegovini. Važen o tej zadevi je glas iz Berlina v „Pester Lloyd“, po katerem je obseda Bosne po Avstrijski vladi gotova. Avstrijska obseda Bosne — pravi Berlinec — ni treba, da bi Turčijo prestrašila, in ne, da bi s tem se Rusiji pretilo. Turško srce! kaj hočeš več?

Zabavno berilo.

Angora.

Zgodovinski-romantičen obraz.

2.

(Dalje.)

Zopet se je divji krič razlegnil po sobanah, a silnejše, nego popreje: ali so bile uporne jate prodrle bliže — ali pa je bila povečala se njih množina.

„Ali čuješ, sultan?“ — povprašal je Štepan in obrnil se v padisaha, zabil je bil o tem kriči na trpke Topličaninove besede — „ali bodeš še dalje obotavljati se?“

Sultan je vstal do čela, gorela so mu lica, plamtelo mu je oko, tista sladna lehkovažnost, tista nemoč zali topost, ki je še pred nekolikimi trenotki mračila njegov obraz in njegovega oka lesek, zapustila ga je, postal je poveljniški, kakor dveh svetov gospod, nezmagan šše, njegovo oko, s katerim se je oziral okrog sebe, pričalo je nov život, nov up v emire.

„Jaz Ilderim bi se zlatom kupil si čast in poslušnost svojih sužnjikov!“ — zakričal je nevoljen — „Allah kerim! ta sramota ne zadene še mojega imena!“

„A kaj učiš?“ — povprašal je Lazarjevič, čudil se je, ker je bil tako naglo spremenil se Bajazet.

„Ali-beg!“ — rekel je enemu izmed emirov, — „moškemu, skoro še mladostnemu, čegar oči so ognjeno plamtele, kakor goré levje oči, kedar razdražen besi v boj — „zberi janičarje, te moje mlade orle, in pokončaj te pse, ki tulijo pred mojim seraljem, — vse, da ne bode ni jednega več, dosti nas bode še, da udušimo Timurja, tega paglavca.“

Ali-beg je molčal in bežal iz sobane, ni ga zadržal Lazarjevič.

„Uže je prepozno!“ — kriknil je — „ne prideš več k svojim janičarjem; mestna vrata so zaprta, bedasti derviš je raznetil ljud, da zdaj kriči: ubijmo krivoverca sultana, ki zasmehuje proroka!“

Ali beg se vstavi, vprašajoče je oči vpri v sultana. „Utrpi nekoliko svojih zakladov, jasni moj gospod!“ — ogovoril ga je zopet Timurtaš — „a to trenutje bodo klečali pred tvojimi nogami in molili tvojo slavo; poznam jaz ta divji pustinski zárod in njegovo lakoto.“

„A s čim bi sladil svoj bodoči život?“ — povprašal je tiho samega sebe sultan in povsobil glavo. „Ne, ne! nikedar!“ — vskriknil je srdito in zopet vsklonil glavo, — „kdo se sme bahati, da je se svojo močjo Bajazeta že prisilil na kaj?“

Zopet je glušeč hrup razlegnil se po sobanah, a planil je v sobano nekov aga seraljeve straže, okropjen je bil s krvjo in držal je v roci prelomljen jatagan.

„Skrij se, jasni moj gospod!“ — vskriknil je — „tvoje straže se ne mogó več vstavljati napadom in —“

Ni bil še dogovoril, že je kinžal, ki je Bajazet bil zagnal ga, prodril mu prsi, da je mrtev zgrudil se na tla, in njegova kri je rudila dragocene šarenice.

„To je na hvalo tvojemu nasvetu, da bi se jaz skrival svojim sužnjikom“ — opomnil je sultan hladno; iskriale so se mu oči, iz katerih je plala notranja bura; oziral se je okrog sebe tako, da so vsi, celó Timurtaš, bali se njegovega pogleda, ter tresli se, samo Lazarjevič je očitajoč pogledaval Bajazeta, Topličanin pa je stopil k umorjencu, zagledal se va-nj, obrnil v sultana, katerega je bila zmogla vsteklost, da je molčeč gledal svojo žrtvo; Milan je povprašal: „Ali tako plačuješ svoje verne, sultan?“ — „Da, da“, — odgovoril je sam sebi, „to so bisurmanske dike, „despotom“ kratkočasna trenutja. Oh!“ — vzdignil je in vdaril se po čelu, do čela se je pogreznil v misli, kakor bi bil premišljal svojo davno minulost — „kaj sem učinil?“

Zaničljiv smeh je preletel Bajazetu ustna. „Saj je le kavrin to, ki miluje človeško življenje.“

„Allah-il-Allah! a Bajazet je versk zasmehovavec!“ — slišali so dosti dobro; podoba je kazala, da so uporniki že polastili se prvega dvora v seralji.

„Strebite njega in njegove sužnje se zemskega površja!“ — oglasil se je zopet hrup, že si slišal, kako je brenketalo orožje; kako so buhali kiji, pa zakaj ne? — saj so uporniki že poskušali, kako bi razbili drugega dvora vrata v seralji.

„A njegovi zakladi nam bodo na povračilo“ — slišal si tisoč grl grožnjo.

„Ali si čul, padisah?“ — povprašal je Timurtaš in obrnil se va-nj, kar tresla so se mu ustna.

„Allah kerim!“ — pristavil je vezir Mehmed — „ura še mine, pa ne bode več padisah“. — A poobesil je glavo na prsi o največi pokornosti in skesano opomnil: „Allah je edin Bog, Mohamed pa njegov prorok, nihče ne ubeži svoji osodi!“

Bajazet je zaničljivo smijal se, Štepan in Topličanin pa sta kazala uporno odločnost.

„Zakaj moji ljudje niso taki, kakoršna sta le-ta?“ — povprašal se je šepetajoč Bajazet, zaničljivo je pogledal svoje emire in mogotce, čudil pa se je obema Srboma.

„Nu!“ — vskliknil je glasno — „kdo se drzne, ter ukroti upornike, te pse, ki njih ščeket nemilo prodira v moja uha? — Obetam mu, da ga povzdignem na višino nedozirno skoro vsem, ki živé po moji daleki carjevini, osipal ga bodem z bogastvom; a največe životno razkošje“ — dejal je in pokazal devo, ki je z drugimi vred bojazljivo skrita bila v najposlednejšem